

пективы для России (региональный опыт и экспертные предложения). – М.: Институт устойчивого развития; Центр экологической политики, 2010. – С. 103–117.

7. Федеральный закон РФ «Об энергосбережении и о повышении энергетической эффективности». 23 ноября 2009 года №261–ФЗ.

8. Бобылев С.Н., Аверченков А.А., Соловьева С.В., Кирюшин П.А. Энергоэффективность и устойчивое развитие / С.Н. Бобылев // – М.: Институт устойчивого развития / Центр экологической политики России, 2010. – 148 с.

9. IEA (2009) 'Progress with implementing energy efficiency policies in the G8', International Energy Agency Paper, http://www.iaea.org/Textbase/publications/free_new_Desc.asp?PUBS_ID=2127

10. Massimo Filippini, Lester C. Hunt. Energy demand and energy efficiency in the OECD countries: a stochastic demand frontier approach CEPE Working Paper No. 68 Oktober 2009.

11. Kenneth Gillingham, Richard G. Newell, and Karen Palmer Energy Efficiency Economics and Policy, NBER Working Paper No. 15031

Issued in June 2009, Washington, www.rff.org

12. Денисюк В.А. Інноваційно орієнтований розвиток національної економіки: перспективи виробництва та бар'єри в Україні / В.А. Денисюк // Інноваційні засади та виміри стратегічного розвитку підприємств України: Колективна монографія / І.Л. Петрова, З.М. Борисенко, Н.І. Дишлюк та ін.; за наук. ред. проф. Петрової І.Л. – К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2012. – 355 с., С. 37–55.

13. Зенкевич Ж.Л. Энергоэффективность как фактор устойчивого развития национальной экономики и взаимодействия с международными организациями в сфере энергосбережения. / Ж.Л. Зенкевич // Международный энергетический форум «Энергетический сервис в странах СНГ» 11–15 июня 2012 г., г. Алушта. 2012. – Режим доступа: <http://forum.energomanagement.com.ua/docs/zenkevich.pdf>

14. Рейтинг енергоефективності областей України. Пілотний випуск. 2011. – 87 с., www.energy-index.com.ua; www.scm.com.ua

15. Рейтинг енергоефективності областей України. 2012. – 95 с., www.energy-index.com.ua; www.scm.com.ua

I.В. ШЕВЧЕНКО,
к.е.н., Національний авіаційний університет

Рекомендації щодо застосування методів міжнародного податкового планування в Україні

У статті проведено аналіз понять «офшорна зона», «офшорна компанія», «офшорна діяльність», розглянуто можливість застосування в Україні ліцензійної схеми податкового планування з використанням платежів роялті, проаналізовано питання боротьби проти офшорних зон.

Ключові слова: офшорні зони, офшорна компанія, оншорна компанія, юрисдикція, податкове планування.

В статье проведен анализ понятий «офшорная зона», «офшорная компания», «офшорная деятельность», рассмотрена возможность применения в Украине лицензионной схемы налогового планирования с использованием платежей роялти, проанализирован вопрос борьбы против офшорных зон.

Ключевые слова: офшорные зоны, офшорная компания, оншорная компания, юрисдикция, налоговое планирование.

In the article the analysis of the concepts of «offshore zone», «offshore company», «international activities», the possibility of implementation in Ukraine of the licensing scheme of tax planning with the use of royalty payments, analysis of questions of the fight against offshore zones.

Keywords: offshore zones, offshore company, onshore company, jurisdiction, tax planning.

Постановка проблеми. Вітчизняні українські компанії, що не здійснюють експортно–імпортних операцій і не потребують значних інвестицій, все одно мають можливість застосовувати методи міжнародного податкового планування для зменшення податку на прибуток через виплати офшорним компаніям платежів роялті, гонорарів і орендної плати. Ефективність такого податкового планування залежить від можливості віднесення таких платежів до валових витрат або амортизації, необхідності нарахування ПДВ і змісту податку на репатріацію.

В умовах нестабільної економіки, коли великі промислові компанії отримують надприбутки, уряд країни, своєю чергою, зацікавлений у додаткових коштах на реалізацію власних програм відновлення економіки. Власники промислових компаній намагаються знайти можливості для вигідних вкладень (у тому числі і за кордоном) з метою виведення прибутку з інфляційної економіки. Отже, виникає необхідність працювати через офшорні зони для подальшого інвестування власної справи та введення в справу раніше виведеного капіталу.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми показав, що найбільш поширеною класифікацією практиків–консультантів вважається розподіл юрисдикцій, що використовуються в податкових схемах, на офшори (класичні офшорні зони і юрисдикції з офшорними режимами), оншо–

ри (низькоподаткові або холдингові юрисдикції) і високоподаткові юрисдикції [1].

Фактично майже кожна країна може мати відповідні ролі в певній податковій схемі. Тому йдеться про те, що в кожній конкретній податковій схемі компанії або іншій структурі з певної юрисдикції може бути відведена роль офшорної, оншорної або високоподаткової компанії. Причому офшором у схемі може бути як класична офшорна зона з відповідною репутацією, так і компанія з високореспектабельної юрисдикції, в якій можливий офшорний режим. Тобто в податковому плані ці юрисдикції надають однаковий податковий ефект – звільнення всесвітніх прибутків від оподаткування [2].

Слід зазначити, що, незважаючи на бурхливий розвиток з 30-х років XX століття світової практики податкового планування з використанням офшорних зон, офіційного визначення термінів «офшорна зона» або «офшорна компанія» досі не існує.

Метою статті є визначення понять «офшорна зона» та «офшорна компанія», визначення умов офшорного бізнесу, класифікація схем оптимізації бізнесу з використанням нерезидентів.

Виклад основного матеріалу. Зазначимо, що поняття «офшорна зона» офіційно не використовується навіть у законодавстві офшорних країн. Тому і офіційного визначення таких територій немає. В самих офшорних країнах вважають за краще використовувати поняття «міжнародний фінансовий центр», що за змістом насправді не є аналогом поняття офшорної зони. Наприклад, міжнародними фінансовими центрами є Нью-Йорк, Лондон, Токіо, Франкфурт, Дубай, Гонконг, Шанхай, тобто це міста з розвинутою фінансовою інфраструктурою і акумуляцією міжнародного капіталу, чого не можна сказати про Ангілью або Домініку.

Також, як правило, в самих офшорних зонах офіційно немає поняття «офшорна компанія». В частині офшорних зон ці компанії мають стандартний статус [3]:

- корпорації (corporation, скорочено Corp);
- партнерства з обмеженою відповідальністю (limited liability partnership, скорочено LLP);
- компанії з обмеженою відповідальністю (limited liability company, скорочено LLC);
- приватної компанії, відповідальність якої обмежена акціями (private company limited by shares, скорочено Ltd).

Якщо компаніям–резидентам офшорних зон і надають спеціальний статус, то, як правило, вони називаються «міжнародними бізнес–компаніями» (international business company, скорочено IBC) або «звільненими компаніями» (exempt company). І тільки в деяких офшорних юрисдикціях використовується поняття «офшорна компанія», але не як компанія–резидент цієї офшорної зони, а як іноземна компанія. Тобто в таких країнах офіційно цей статус насправді не має ніякого зв'язку з податковими пільгами.

Аналогічна ситуація відбувається і з поняттям «офшорна діяльність». Офіційно це поняття зовсім не пов'язане з офшорним бізнесом або діяльністю офшорних компаній. До речі, згідно з усіма міжнародними конвенціями під «офшорною діяльністю» розуміють діяльність, що пов'язана з видобутком корисних копалин на континентальному шельфі. Тобто ніякого зв'язку з податковими пільгами взагалі немає.

Розрізняють такі схеми оптимізації бізнесу з використанням нерезидентів [4]: дивідендна схема, ліцензійна схема, відсоткова схема, торгова схема (експортно–імпортна або схема трансфертних цін), сервісна схема, орендна схема, схеми з електронною комерцією та телекомунікаціями, схеми з цінними паперами (рис. 1).

Офшорний режим у класичних офшорних зонах максимально сприятливий і ліберальний для бізнесу. Тому класичні офшорні зони – це країни або окремі території країн, в яких компанії–резиденти:

- звільнені від корпоративного податку зі всесвітніх прибутків;
- мають додаткові державні заохочення щодо створення компаній у цих зонах;
- сплачують річне спеціальне мито;
- зобов'язані мати ліцензованого в цій офшорній зоні агента.

Що стосується додаткових державних заохочень щодо створення компаній в офшорних зонах, то до таких заохочень відноситься комплекс преференцій, які надаються компаніям, що отримують дохід виключно зі всесвітніх прибутків.

- До таких преференцій відносять передусім:
- відсутність податку на репатріацію (withholding tax), на прибутки у вигляді дивідендів, відсотків або роялті, які налічуються офшорною компанією в інтересах будь–якого нерезидента;

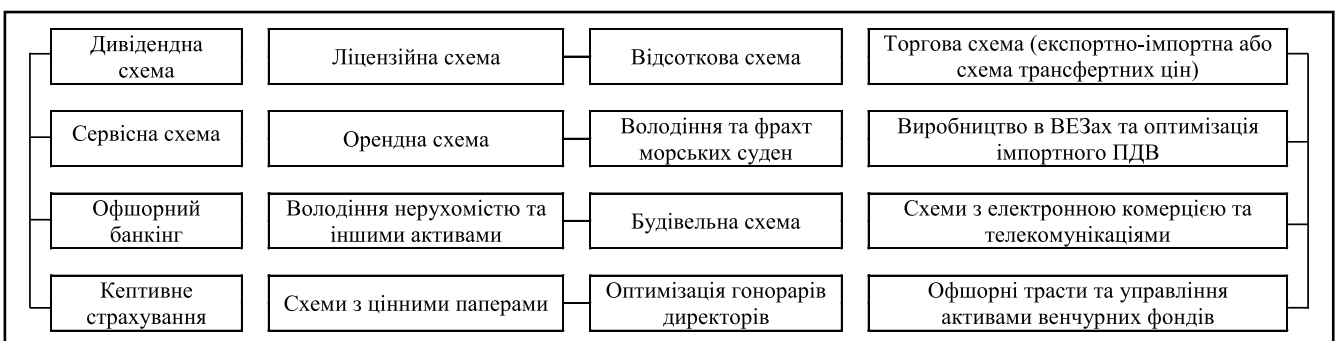

Рисунок 1. Класифікація схем оптимізації бізнесу з використанням нерезидентів

- відсутність обов'язкових фінансової звітності, бухгалтерського і податкового обліку;
- спрощену процедуру інкорпорації (реєстрації) офшорної компанії;
- відсутність валютного контролю для офшорних компаній;
- конфіденційність бенефіціарів компанії, наявність номінального сервісу;
- ліберальність при наданні ліцензії у разі створення банків, страхових компаній, інвестиційних фондів.

Також важливою ознакою класичної офшорної зони є наявність невеликого річного фіксованого мита за знаходження компанії в реєстрі і обов'язкову наявність професійного агента, ліцензованого фінансовим регулятором в цій офшорній зоні. Таким чином, уряди офшорних зон вирішують проблему зайнятості населення і наповнюють державний бюджет коштами від офшорного бізнесу. При цьому офшорна компанія зосереджує свою бізнес-активність виключно за кордоном, тобто за межами офшорної юрисдикції.

Різниця між класичною офшорною зоною і респектабельною юрисдикцією з офшорним режимом полягає лише в тому, що офшорна зона має негативну репутацію через те, що активно просуває свій «фіскальний продукт», а юрисдикції з офшорним режимом особливо його не афішують і не створюють таких додаткових переваг, як підвищена конфіденційність акціонерів, відсутність обліку і фінансової звітності та ліберальна політика для фінансових установ. Тому світова спільнота не так бореться з нульовим оподаткуванням, як з ліберальною політикою класичних офшорних зон. Тому варто говорити швидше про використання офшорних режимів, ніж країн, як офшорних

зон. Відповідно працювати з респектабельними юрисдикціями з офшорним режимом надійніше.

Найбільш популярною у всьому світі вважається ліцензійна схема податкового планування з використанням платежів роялті. Для структуризації ліцензійної схеми необхідно оформити на компанію з класичної офшорної зони об'єкт права інтелектуальної власності. В кожній юрисдикції є свої особливості регулювання права інтелектуальної власності і свій перелік об'єктів, що вважаються інтелектуальною власністю. Тому необхідно обирати такі офшорні юрисдикції, які мають однакове розуміння з українським законодавством і законодавством низькоподаткової юрисдикції відносно конкретного виду об'єкта інтелектуальної власності (рис. 2).

Згідно зі ст. 420 Цивільного кодексу України в Україні до об'єктів права інтелектуальної власності відносяться торгові марки, комерційні найменування, комерційні таємниці, промислові зразки, наукові відкриття, винаходи, корисні моделі, географічні назви, топограми мікросхем, селекційні зразки, штамми мікроорганізмів, сорти рослин, літературні і художні твори, комп'ютерні програми, бази даних, фонограми, відеограми, передачі організацій мовлення. Об'єкти права промислової власності, як правило, потребують реєстрації в національних патентних відомствах у порядку національної або міжнародної реєстрації. Авторські й суміжні права реєструвати не обов'язково, але можливо. Комерційна таємниця (ноу-хау) взагалі не реєструється в патентних відомствах, але її необхідно також документально оформлювати на офшорну компанію.

Далі, за ліцензійною схемою, офшорна компанія як правовласник, надає за ліцензійним договором оншорній компанії з низькоподаткової юрисдикції право термінового ко-

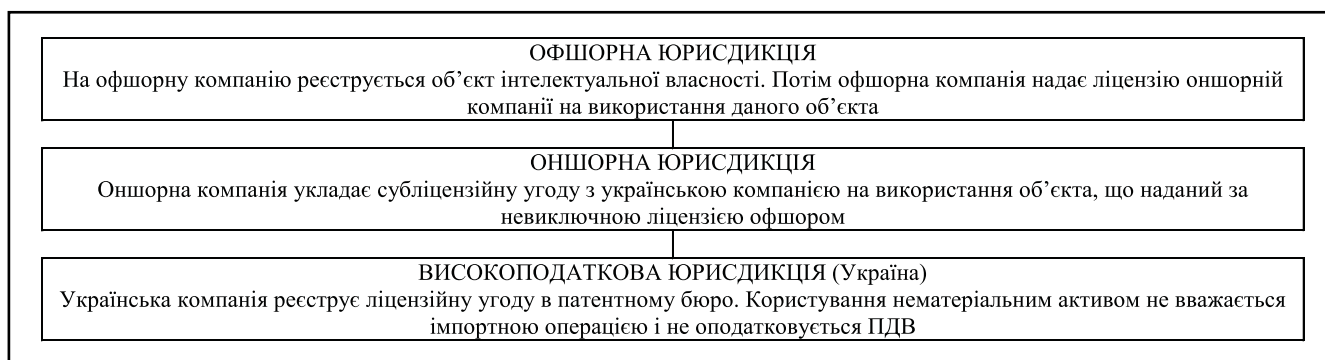

Рисунок 2. Фаза 1. Надання ліцензії

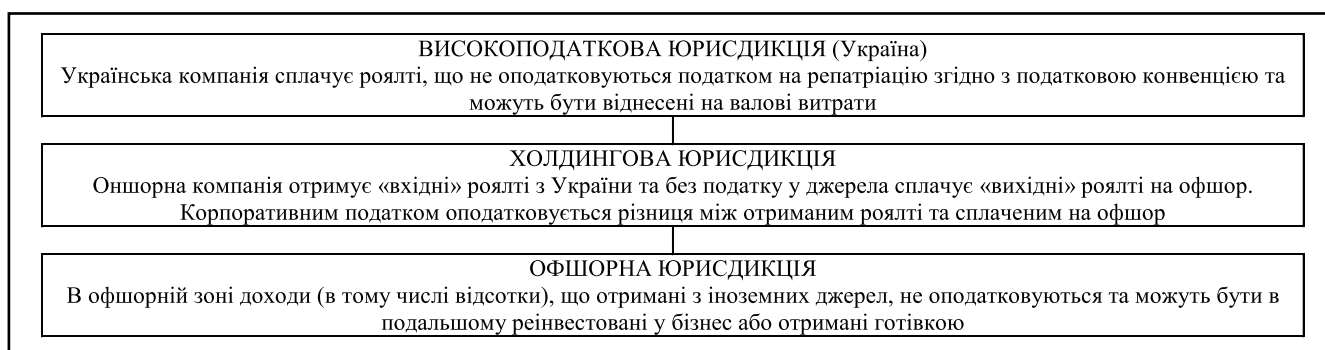

Рисунок 3. Репатріація роялті через оншорну компанію

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

мерційного використання об'єкта права інтелектуальної власності за плату (роялті). Якщо це необхідно, ліцензійний договір реєструється в патентному відомстві відповідно до законодавства цієї країни (рис. 3).

Низькоподаткову юрисдикцію необхідно обирати за наявності трьох критеріїв:

1) визнання таким об'єктом права інтелектуальної власності;

2) відсутності (чи можливості усунення) податку при виплаті роялті класичній офшорній юрисдикції (наприклад, Кіпр, Швейцарія, Нідерланди);

3) наявності договору про уникнення подвійного оподаткування з Україною, за яким усувається або істотно знижується податок на репатріацію при виплаті роялті з України в низькоподаткову юрисдикцію.

Україна має 16 діючих податкових конвенцій, за яких можливе повне усунення податку на репатріацію при виплаті роялті.

Так, з будь-якого роялті, що сплачується резидентам Вірменії, Кіпру, Великобританії і Монголії, українське підприємство не зобов'язане утримувати податок на репатріацію незалежно від виду об'єкта права інтелектуальної власності. При виплаті роялті за користування авторським правом резидентам Японії, Іспанії і Канади податок на репатріацію не утримується, якщо роялті сплачується за літературні, художні та наукові твори (Японія і Іспанія) або комп'ютерну програму (Канада).

Також під час сплати роялті з України резидентам Австрії, Бельгії, Німеччини, Нідерландів, Франції, Швейцарії, ОАЕ, Данії, Швеції такий роялті від податку на репатріацію звільняється, якщо він сплачується за використання або за надання права на користування будь-яким правом інтелектуальної власності на патент, торгову марку, дизайн або модель, план, таємну формулу або процес, або за інформацію, що стосується промислового, комерційного або наукового досвіду. Незалежно від виду об'єкта права інтелектуальної власності податок на репатріацію знижується до 5% з роялті, виплачуваних резидентам Австрії, Бельгії,

Німеччини, Угорщини, Кореї, Іспанії, а в Італію – до 7%. У більшості податкових конвенцій до роялті не відносяться платежі за користування програмним забезпеченням (у таблиці визначається як «-»), тому такі платежі кваліфікуються в податкових цілях як «інший дохід». А це означає повне усунення податку на репатріацію.

Наступним кроком буде укладання договору субліцензії між оншорною і українською компаніями. Роялті за даною угодою має бути на 5–10% вище, ніж за ліцензійним договором з офшорною компанією. Отже, власне, схема і готова. Далі українська компанія в терміни, визначені договором субліцензії, починає сплачувати платіж роялті оншорній компанії. Роялті згідно із Законом України «Про оподаткування прибутку підприємства» можуть бути віднесені на валові витрати, якщо об'єкт інтелектуальної власності використовувався в господарській діяльності. Тобто чим більший роялті сплачується, тим менше податок на прибуток українського підприємства. При цьому важливою перевагою роялті в Україні є відсутність необхідності нарахування і утримання ПДВ на платіж роялті українською компанією як податковим агентом нерезидента. Адже роялті не є об'єктом оподаткування ПДВ. А вищезазначені податкові конвенції надають можливості для усунення або зменшення 15% податку на репатріацію під час виплати роялті в низькоподаткову юрисдикцію.

На рівні низькоподаткової юрисдикції оншорна компанія оподатковується корпоративним податком, об'єктом якого є прибуток, тобто різниця між отриманими з України і виплачуваними в класичній офшор роялті. А ця різниця штучно встановлюється на рівні 5–10%. Наприклад, за умови 10% маржі на роялті з України ефективна податкова ставка кіпрської компанії (корпоративний податок 10%) становитиме 1%. Інше питання – це податок з роялті при виплаті нерезиденту, який на Кіпрі становить 10%. Але кіпрський податок у джерела усувається, якщо об'єкт інтелектуальної власності не використовувався на території Кіпру. Отже, роялті з Кіпру може бути сплачене в класичну офшорну зону, де такий дохід уже не оподатковуватиметься (рис. 4).

Розрахунок ліцензійної схеми з Кіпром і класичною офшорною юрисдикцією

Показник	Ліцензія з Кіпру	Ліцензія з класичного офшору	Без ліцензії
Рівень України:			
Головний платіж роялті	\$70 000	\$70 000	–
Валовий прибуток компанії	\$200 000	\$200 000	\$200 000
Стандартні витрати	\$120 000	\$120 000	\$120 000
Валові витрати	\$190 000	\$190 000	\$120 000
Валовий прибуток	\$10 000	\$10 000	\$80 000
Податок на прибуток, 25%	\$2 500	\$2 500	\$20 000
Податок на репатріацію, 15%	\$0	\$10 500	–
Рівень правовласника:			
Платіж роялті «що входить»	\$70 000	\$59 500	
Корпоративний податок (на Кіпрі 10%)	\$7000	\$0	
Витрати змісту	\$4 000	\$1000	
Чистий прибуток	\$59 000	\$58 500	
Результат:			
Податкова економія	\$6 500	\$6 000	–

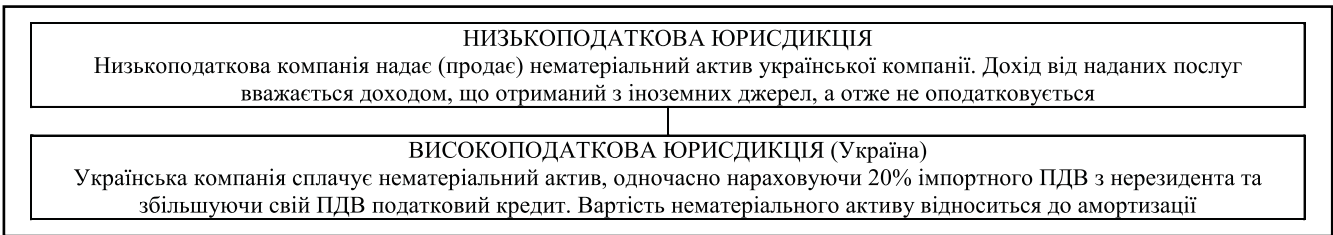

Рисунок 4. Імпорт нематеріального активу

Зазначимо, що схема з роялті можлива лише при тимчасовому наданні невиняткових прав на об'єкт права інтелектуальної власності. Якщо надаються виняткові права, це може розцінюватися як відчуження об'єкта права інтелектуальної власності. Платіж за нього вже не вважається платежем роялті і відповідно буде по-іншому оподатковуватися і оформлятися. Так, з такого платежу не треба утримувати податок на репатріацію, але з нього треба нараховувати ПДВ і оформлювати як нематеріальний актив. А це означає, що платіж замість віднесення на валові витрати доведеться повільно амортизувати.

Більшість податкових конвенцій забороняють використовувати свої пільгові положення, якщо основною метою виплати роялті є зниження оподаткування. А положення конвенцій про асоційовані підприємства вимагають, щоб розмір роялті між пов'язаними сторонами був аналогічним звичайним роялті між незалежними сторонами. Проте перевагою більшості об'єктів інтелектуальної власності є складність їх ринкової оцінки. Українське законодавство про незалежну професійну оціночну діяльність не зобов'язує платників податків замовляти оцінку вартості інтелектуальної власності або обґрунтовувати виплати роялті.

Розглядаючи питання виведення прибутку, не можна не торкнутися проблеми боротьби проти офшорних зон.

У боротьбі з офшорними структурами країни почали здійснювати певні кваліфікуючі ознаки реально існуючих юридичних осіб. Наприклад, для тесту реальності господарських операцій компанії з високоподаткових країн з офшорними компаніями був введений термін *substance* («зміст», «істота»), під яким слід розуміти міру наповнення юридичної оболонки компанії реальним змістом [5]. Окрім комплексу засновницьких документів у підприємства має бути так звана фізична оболонка. Бажано, щоб вона була пов'язана з країною своєї реєстрації: місцевий директор, офіс, секретар, телефон, факс тощо. Крім того, необхідна «реальна» економічна причина реєстрації компанії в офшорній юрисдикції (наявність іноземного партнера, який згоден створити спільне підприємство тільки в його рідній країні, або наявність кваліфікованого персоналу, який існує або який до рожче в країні-засновнику, тощо).

Високоподаткові країни об'єднувалися і на міжнародному рівні. 1 грудня 1997 року Рада міністрів економіки і фінансів ЄС (ECOFIN) прийняла Кодекс про правила встановлення оподаткування для бізнесу (The Code of Conduct for business taxation). Кодекс примітний тим, що він фактично ввів по-

няття і критерії країни зі «шкідливою податковою конкуренцією» (Tax Harmful Competition) [6]. Причому, як зазначено в документі, шкідливий не сам факт нульового податку для бізнесу, а дискримінаційний характер таких податкових пільг, тобто введення нульових податків лише для компаній, що не ведуть діяльності в цій країні. Тому додатково до критерію нульового корпоративного податку було додано п'ять основних критеріїв «шкідливої податкової конкуренції», завдяки яким можна вважати країну класичною офшорною юрисдикцією. Такими критеріями є:

- податкові пільги надаються нерезидентам за умови, що ті вестимуть діяльність виключно з нерезидентами; податкові стимули ізолюються від місцевої економіки;
- розмір податку на національну компанію;
- надаються податкові переваги компаніям навіть при фактичній відсутності будь-якої реальної господарської діяльності і економічній присутності в цій країні;
- основа визначення доходу для компаній у багатонаціональній групі відрізняється від міжнародних загальноприйнятих правил, зокрема схвалених Організацією економічного співробітництва і розвитку (OECD);
- відсутність прозорості при встановленні податкових пільг адміністративним органом країни.

Таким чином, більшість європейських країн, США, Канада, Австралія останнім часом стали розділяти офшорні зони на класичні і низькоподаткові. При цьому ці країни стали застосовувати негативні санкції по відношенню до національних компаній, що укладають угоди або здійснюють інші операції з компаніями з класичних офшорних юрисдикцій. У 1998 році на підставі Кодексу ЄС про правила встановлення оподаткування для бізнесу Організація економічного співробітництва і розвитку (OECD) приймає звіт «Шкідлива податкова конкуренція: глобальні аспекти» (Report «Tax Harmful Competition: An Emerging Global Issue») [7]. Згідно з цим звітом уже в 2000 році OECD у своєму звіті «У напрямку до глобальної податкової співпраці: прогрес в ідентифікації і виключенні шкідливих податкових методів» (Report «Towards Global Tax Co-operation: Progress in Identifying and Eliminating Harmful Tax Practices») визначили 47 режимів шкідливої податкової конкуренції, 38 з яких були визначені як шкідливі режими «податкового раю» (Tax havens).

На підставі вищезазначеного звіту OECD більшість юрисдикцій потрапили у звіт 2000 року Цільової групи з фінансових заходів з протидії відмиванню грошей (FATF) «Про не співпрацю країн і територій» (Report of 2000 on Non-coor-

erative Countries and Territories), або так званий чорний перелік групи FATF (Financial Action Task Force on Money Laundering), унаслідок чого багато банківських рахунків офшорних компаній і кореспондентські рахунки офшорних банків було заблоковано в американських і європейських банках, поки ці не співпрацюючі країни не стали виконувати вимоги Сорока рекомендацій з протидії відмивання грошей FATF (The Forty Recommendations). Зазначимо, що FATF вів боротьбу не зі «шкідливою податковою конкуренцією», а з можливістю відмивання «брудних» грошей через офшорні зони і банківські юрисдикції завдяки максимальній конфіденційності бенефіціарів офшорних компаній і їх банківських рахунків, тобто фактично з акціями на пред'явника, номінальним сервісом і анонімними банківськими рахунками [8].

У той же час у зв'язку з прийняттям 24 жовтня 2001 року в США так званого патріотичного акту (Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism (USA PATRIOT ACT) Act of 2001) американські банки були зобов'язані заблокувати кореспондентські рахунки «кишенькових» приватних офшорних банків і навіть кореспондентські рахунки європейських банків, які мають кореспондентські рахунки в «кишенькових» офшорних банках. За останні роки США і OECD шляхом економічної політики тиску змогли змусити 35 класичних офшорних юрисдикцій піти на поступки, а саме – зменшити рівень конфіденційності для бенефіціарів і укласти конвенції з США і країнами ЄС про обмін інформацією.

Жорсткість антиофшорної політики високоподаткових країн призвела до необхідності зменшення рівня конфіденційності бенефіціарів офшорного бізнесу шляхом ідентифікації клієнтів банкірами і професійними агентами, а також до проведення податкових реформ у деяких класичних офшорних юрисдикціях (Кіпр, Британські Віргінські острови, острови Мен, Джерсі, Гернсі), які перейшли на режим низькоподаткових юрисдикцій без корпоративного податку, пільгових або холдингових юрисдикцій.

Острів Мадейра і Азорські острови, які є автономними частинами Португалії, в 2011 році відмінили свої режими вільних економічних зон, які були дуже близькими до класичних офшорних зон і були надані цим територіям у рамках державної економічної допомоги депресивним територіям ЄС. Інші юрисдикції, такі, як, наприклад, Гібралтар і Мальта, ще регулюють свій податковий режим з Європейським Союзом на предмет його відповідності Кодексу про правила встановлення оподаткування для бізнесу. А, наприклад, Андорра,

Монако і Ліхтенштейн поки що не йдуть на поступки ЄС і OECD. Також не йдуть на поступки і такі класичні офшорні юрисдикції з Тихого і Індійського океану, як Сейшельські острови, Науру, Ніуе, Маврикій, Бахрейн, Вануату, що порівняно з Карибським регіоном знаходяться далеко від США.

Висновки

Таким чином, можна зазначити, що участь України в офшорному бізнесі буде збільшуватися відповідно до змін податкового, митного та господарського законодавства. Разом із тим традиційні схеми виведення прибутку з України будуть замінятися більш прогресивними, як-от: роялті, схеми з цінними паперами, електронною комерцією та телекомунікаціями. На рівні країни це свідчитиме про збагачення еліти держави, що володіє великими промислово-фінансовими структурами, та зубожіння інших верств населення; критичне зменшення соціальної складової економіки. З іншого боку, це можливість для промислових компаній отримати власні кошти у вигляді інвестицій в інтелектуальну власність, об'єкти нерухомості, основні засоби тощо.

Список використаних джерел

1. Бирковский Д. Применение офшорных компаний на Украине. – Харьков: «Ранок», 2002. – 272 с.
2. Голубков Д. Практика ухода от налогов и вывоз капитала. Со-временные методы контроля и противодействия. – 2010. – 146 с.
3. Гончаров. А.А. Оффшорные правовые модели и их применение. – Дата Сквер, 2009. – 192 с.
4. Грузенкин В.В. Особенности правовой стратегии и тактики в деятельности иностранных, в том числе офшорных, компаний и групп компаний с иностранным участием в России. – М.: «Алгоритм», 2002. – 458 с.
5. Данько Т.П., Окрут З.М. Свободные экономические зоны: уч. пособие / Рос. экон. академия им. Г.В. Плеханова. – М.: ИНФРА-М, 1998.
6. Джон Пеппер. Кесарю кесарево из серии «Менеджер мафии» том 2. – «Эт Сетера Паблшинг», 2005. – 228 с.
7. Зорина О.И. Оффшорная деятельность как институт налогового права. – Одесса «Латстар», 2002. – 82 с.
8. Кабир Л.С. Организация офшорного бизнеса. – М.: «Финансы и статистика», 2002. – 141 с.
9. Корнеева Е. Оффшорный мир. Взгляд изнутри. – М.: «Экономика», 2001. – 317 с.
10. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 №143-р «Про перелік офшорних зон».